

Fremsat den 30. marts 2022 af justitsministeren (Nick Hækkerup)

Forslag

til

lov om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om skifte af dødsboer

(Antallet af højesteretsdommere, sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse og digital anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som senest ændret ved § 6 i lov nr. 227 af 15. februar 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 2, stk. 1, 2. pkt., ændres »15« til: »17«.

§ 2

I lov om Domstolsstyrelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 390 af 25. april 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, indsættes efter »to landsdommere,«: »en byretspræsident,«.

2. I § 4, stk. 2, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:
»Byretspræsidenten beskikkes efter indstilling fra kollegiet af byretspræsidenter.«

§ 3

I lov om skifte af dødsboer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 8 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2. Oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolens skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser. § 10 a, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

2. Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 7 a

Anmeldelse af krav og tilgodehavender

§ 10 a. Fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Anmeldelse skal ske på domstolens skifteportal, jf. dog stk. 5.

Stk. 2. Tilgodehavender, der tilfalder boet, anmeldes til skifteretten eller til den person, som varetager boets interesser. Anmeldelse til skifteretten skal ske på domstolens skifteportal, jf. dog stk. 5.

Stk. 3. En anmeldelse på domstolens skifteportal anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for retten.

Stk. 4. Den person, der varetager boets interesser, gør sig bekendt med anmeldte fordringer og andre krav, jf. stk. 1, tilgodehavender, der tilfalder boet, jf. stk. 2, og oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver, jf. § 8, stk. 2, på domstolens skifteportal, i det omfang anmeldelse eller oplysning er givet på portalen, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Vurderer skifteretten, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolens skifteportal, beslutter skifteretten, at den pågældende fritages for at anvende portalen.

Stk. 6. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolens skifteportal og om indførelse af data på portalen.«

3. § 51, 2. pkt., ophæves.

4. I § 81, stk. 3, nr. 2, ændres »bekendtgørelsen,« til: »bekendtgørelsen, jf. § 10 a, stk. 1, og«.

5. § 81, stk. 3, nr. 3, ophæves.
Nr. 4 bliver herefter nr. 3.

6. I § 82, stk. 1, 2. pkt., ændres »§ 81, stk. 3, nr. 4,« til: »§ 81, stk. 3, nr. 3,«.

7. § 82, stk. 4, ophæves.

Stk. 5 bliver herefter stk. 4.

8. I § 105, stk. 1, indsættes efter »afgørelser«: », jf. dog stk. 2 og 3«.

9. I § 105, stk. 2, udgår »dog«.

10. I § 105 indsættes som stk. 3 og 4:

»Stk. 3. Afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5, kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret.

Stk. 4. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet, inden 2 uger efter at beslutningen er truffet.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2022, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 3.

Stk. 3. § 3 finder anvendelse for sager, hvor dødsfaldet er sket efter bestemmelsens ikrafttræden, jf. dog stk. 4. For sager, hvor dødsfaldet er sket før bestemmelsens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at § 3 ikke finder anvendelse ved behandlingen af dødsboskiftesager i bestemte retskredse i en nærmere fastsat periode. For disse sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 2 og 3 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Antallet af højesteretsdommere
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.2. S sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse
    - 2.2.1. Gældende ret
    - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.2.3. Den foreslåede ordning
  - 2.3. Digital anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.3.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre forskellige lovændringer, som har betydning for domstolene.

Med lovforslaget lægges der efter ønske fra Højesteret op til at lovfæste, at Højesteret – sådan som tilfældet allerede er i dag – består af en præsident og 17 andre højesteretsdommere.

Endvidere lægges der med lovforslaget op til at ændre lov om Domstolsstyrelsen, så Domstolsstyrelsens bestyrelse udvides med en byretspræsident i overensstemmelse med bestyrelsens ønske herom.

Lovforslaget indeholder endelig et forslag om en række

ændringer af dødsboskifteloven, som er nødvendige for ud-rulningen af it-projektet ”Skifteportalen” for så vidt angår sager om dødsboskifte. De foreslåede ændringer indebærer, at anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender i sådanne sager fremover vil skulle ske digitalt. Den nye skifteportal er første led i den kommende digitalisering af hele skifteområdet.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Antallet af højesteretsdommere

2.1.1. Gældende ret

I grundlovens § 61, 1. pkt., er det bestemt, at den dømmende magts udøvelse kun kan ordnes ved lov. Det følger således bl.a. af grundloven, at en minister ikke ved lov kan bemyn-

diges til at fastsætte reglerne om den dømmende magts udøvelse administrativt, men reglerne skal fastsættes direkte i loven (delegationsforbud). Formålet hermed er at værne om domstolenes uafhængighed af den udøvende magt.

Grundlovsbestemmelsens ord om ”den dømmende magts udøvelse” angår såvel den fremgangsmåde (proces), der skal følges ved domstolenes behandling af retssager, som domstolenes organisation. Begge disse spørgsmål er derfor detaljeret reguleret i retsplejeloven.

Som en konsekvens af grundlovens § 61, 1. pkt., er antallet af dommerstillinger ved de enkelte retter fastlagt i retsplejeloven. For Højesterets vedkommende fremgår det af retsplejelovens § 2, stk. 1, at Højesteret, som er øverste domstol for hele riget og har sit sæde i København, består af en præsident og 15 andre højesteretsdommere.

Dette antal højesteretsdommere (15 + 1) har imidlertid i en længere årrække ikke været det reelle, idet der siden 1996 har fungeret yderligere to-tre dommere i Højesteret. Hjemlen til at udnævne disse ekstra dommere findes i finansloven – for finansåret 2022 i tekstanmærkning nr. 103 ad 11.41.02. Det fremgår heraf, at der kan beskikkes et antal yderligere dommere ud over det antal, der er fastsat direkte i retsplejeloven, til at løse særlige opgaver samt i særlige tilfælde med henblik på at nedbringe retternes sagsbehandlingstider og styrke retternes administrative funktioner. Beskikkelse kan også ske med henblik på, at udnævnelse af nye højesteretsdommere sker med en passende tid mellem udnævnelserne. Særligt om Højesteret fremgår det, at sådanne stillinger som højesteretsdommer bortfalder ved første ledighed i en fast stilling som højesteretsdommer.

Denne ordning indebærer, at Højesteret i forbindelse med en dommers afgang skal anmode Domstolsstyrelsen om tilladelse til at slå den pågældende stilling op på ny. Højesterets anmodninger herom er altid blevet imødekommet.

Der har som nævnt fungeret yderligere dommere i Højesteret ud over det antal, der fremgår direkte af retsplejeloven, siden 1996. I perioden 1996-1999 var der to ekstra dommerstillinger ved Højesteret, i perioden 1999-2017 tre ekstra stillinger, og siden 2017 igen to ekstra dommerstillinger.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Den ovenfor beskrevne ordning har nu eksisteret så længe, at den må anses for at have antaget en permanent karakter, og Højesteret har på baggrund heraf – og i lyset af de uafhængighedshensyn, der ligger bag reglen i grundlovens § 61, 1. pkt. – rettet henvendelse til Justitsministeriet med et ønske om at få lovfæstet det faktiske antal dommere ved Højesteret.

Højesteret har om den nuværende ordning nærmere anført, at forøgelsen af antallet af dommere i de første mange år efter 1996 måtte ses som midlertidig på grund af en forøget sagsmængde i Højesteret og en bekymrende stigning i sagsbehandlingstiden. Efter den ændring af Højesterets

rolle, der blev gennemført med domstolsreformen i 2007 og en supplerende lovændring i 2014 om sagstilgangen til Højesteret, er problemerne med stigende sagsbehandlingstid blevet løst. Det nuværende antal udnævnte højesteretsdommere, som siden 2017 har været 18, må antages at være det passende antal under de nuværende forhold.

Ved domstolsreformen og ændringen af retsplejelovens regler om sagstilgangen til Højesteret blev Højesterets rolle ændret fra at være en appeldomstol bl.a. med fri ankeadgang fra landsretterne vedrørende strafudmålingen i mange straffesager samt fra Sø- og Handelsretten til nu at være en egentlig præjudikatdomstol, hvis ressourcer koncentrerer om at behandle sager af principiel og vidererækkende betydning. Som følge af denne ændring bliver der nu indbragt færre sager for Højesteret end før reformen, men sagernes relative kompleksitet og betydning for retsanvendelsen er større, og Højesteret bruger i rollen som præjudikatdomstol væsentligt flere ressourcer på udformningen af domme/kendelser og præmisser, som kan give brugbare anvisninger for retsanvendelsen.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet tilsluttet sig, at 18 dommere ved Højesteret må antages at ville være det passende antal fremover, navnlig i lyset af Højesterets ændrede rolle.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet, at det af principielle grunde er rigtigt at lovfæste det faktiske antal dommere ved Højesteret, som er 18, og som også forventes at være det passende antal fremover.

2.1.3. Den foreslåede ordning

I overensstemmelse med Højesterets ønske foreslås det at fastsætte i retsplejelovens § 2, stk. 1, 2. pkt., at Højesteret består af en præsident og 17 andre højesteretsdommere, hvilket som nævnt svarer til det faktiske antal dommere ved Højesteret i dag.

Den foreslåede ordning indebærer, at Domstolsstyrelsen ikke i forbindelse med en højesteretsdommers afgang skal beslutte, om den pågældende stilling skal slås op på ny.

Den foreslåede ændring berører ikke muligheden for, at Domstolsstyrelsen efter indstilling fra Højesteret kan beslutte, at der i korte perioder fungerer flere eller færre end 18 højesteretsdommere i forbindelse med besættelse af flere stillinger, der bliver ledige inden for korte tidsrum, jf. herved tekstanmærkning nr. 103 ad 11.41.02 i finansloven for 2022.

2.2. Sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse

2.2.1. Gældende ret

Domstolsstyrelsens bestyrelse er i henhold til domstolsstyrelsesloven Domstolsstyrelsens øverste ledelse og har det overordnede ansvar for styrelsens virksomhed. Bestyrelsen er i medfør af § 4, stk. 1, i domstolsstyrelsesloven sammen-

sat af 11 medlemmer: En højesteretsdommer, to landsdommere, to byretsdommere, en repræsentant for det øvrige juridiske personale ved domstolene, to repræsentanter for det administrative personale ved domstolene, en advokat og to medlemmer med særlig ledelsesmæssig og samfundsmæssig indsigt.

Sammensætningen af bestyrelsen bygger på Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996. Det fremgår af pkt. 4.12.4.3.3.3 i betænkningen, at da etableringen af en domstolsstyrelse bl.a. skal sikre domstolene øget indflydelse på egne forhold, bør flertallet af bestyrelsens medlemmer være domstolsrepræsentanter. Dette flertal bør omfatte såvel dommere fra alle tre instanser som det øvrige juridiske personale og det administrative personale. Af betænkningen fremgår det endvidere, at i lyset af den brede samfundsmæssige interesse i et velfungerende domstolsvæsen, og idet der er knyttet en betydelig administration til domstolenes virksomhed, bør personer med en bredere ledelsesmæssig indsigt og erfaring også have sæde i bestyrelsen. Endelig fremgår det, at advokater også bør repræsenteres, idet de udgør en stor og vigtig brugergruppe ved domstolene.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Domstolsstyrelsens bestyrelse har fra november 2017 til ultimo 2020 haft en byretspræsident i bestyrelsen, idet én af bestyrelsens byretsdommere blev udnævnt til byretspræsident efter sin beskikkelse.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet tilkendegivet, at det er bestyrelsens erfaring fra denne periode, at det på flere parametre har været en fordel at have en byretspræsident i bestyrelsen, idet det særligt har medvirket til dels at kvalificere bestyrelsens drøftelser og beslutninger, dels at gøre kommunikationen mellem bestyrelsen og retternes ledelse endnu bedre og mere smidig.

Domstolsstyrelsen har endvidere påpeget, at "Guide to the European Network of Councils for the Judiciary" (ENCJ) indeholder en målsætning om, at bestyrelser for organer som Domstolsstyrelsen (såkaldte "councils for the judiciary") bør have et flertal af repræsentanter for den dømmende magt. Danmark lever kun op til dette, så længe repræsentanten for 'det øvrige akademiske personale' jf. domstolsstyrelseslovens § 4, stk. 1, er en dommerfuldmægtig, hvilket ikke er sikret ved domstolsstyrelsesloven.

Domstolsstyrelsens bestyrelse vurderer på den baggrund, at det vil være hensigtsmæssigt at udvide bestyrelsen, så den også kommer til at omfatte en byretspræsident, hvorved det omtalte flertal af repræsentanter for den dømmende magt er sikret.

Justitsministeriet kan tilslutte sig Domstolsstyrelsens overvejelser.

2.2.3. Den foreslåede ordning

I overensstemmelse med ønsket fra Domstolsstyrelsens be-

styrelse foreslås det at ændre domstolsstyrelseslovens § 4, stk. 1, så Domstolsstyrelsens bestyrelse udvides med en byretspræsident.

Byretspræsidenten skal bidrage til at kvalificere bestyrelsens drøftelser og beslutninger samt øge kvaliteten og smidigheden af kommunikationen mellem bestyrelsen og retternes ledelse. Formålet med ændringen er endvidere at sikre, at repræsentanter fra den dømmende magt udgør et flertal i Domstolsstyrelsens bestyrelse.

Det foreslås i samme forbindelse at ændre domstolsstyrelseslovens § 4, stk. 2, så byretspræsidenten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra kollegiet af byretspræsidenter.

2.3. Digital anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo

2.3.1. Gældende ret

Dødsboskifteloven indeholder kun sporadiske regler om, til hvem og i hvilken form henvendelse skal ske, hvis man ønsker at anmelde en fordring eller et andet krav mod et dødsbo (en afdød) eller har brug for at oplyse om et tilgodehavende, som tilfalder boet (den afdøde).

I praksis anmeldes krav og tilgodehavender via e-mail eller fysisk post til enten skifteretten eller til den person, der varetager boets interesser, dvs. bobestyreren eller boets kontaktperson.

Efter dødsboskiftelovens § 8, stk. 1, påhviler det enhver, der er i besiddelse af afdødes aktiver, at opbevare disse på betryggende måde, indtil der er truffet beslutning om boets behandlingsmåde. Det fremgår ikke af dødsboskifteloven til hvem og i hvilken form oplysning om, at man er i besiddelse af afdødes aktiver, skal gives.

I dag understøttes skifteområdet af et DSI-system fra 1989, som er et specialiseret fagsystem, der er tilpasset retternes behov. Den tekniske platform er forældet og supporteres ikke længere af producenten.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af Danmarks Domstoles overordnede strategi, at en stabil og fremtidssikret it-systemunderstøttelse er afgørende for, at domstolene kan møde brugerne professionelt og tidssvarende, have korte sagsbehandlingstider, skabe mere ensartethed og sikre kvalitet og effektivitet. Danmarks Domstole står i de kommende år over for at skulle modernisere store dele af domstolenes it-systemer og sikre driftsstabiliteten i de eksisterende.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det er afgørende, at der etableres stabile og fremtidssikrede it-løsninger på skifteområdet for at sikre en fortsat sikker og tilfredsstillende drift.

Den nye skifteportal er første led i den kommende digitali-

sering af hele skifteområdet og omfatter i første omgang digital anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v. i dødsboskiftesager.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Der lægges med lovforslaget op til at foretage en række ændringer af lov om dødsboskifte, som er nødvendige for udrulningen af domstolens digitale skifteportal for så vidt angår sager om dødsboskifte.

De foreslåede ændringer indebærer, at anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender i sådanne sager fremover vil skulle ske digitalt, uanset hvilken skifteret boet henhører under. Der lægges op til, at det samme vil gælde i forhold til indgivelse af oplysning om, at man er i besiddelse af afdødes aktiver. Skifteportalen vil således med de foreslåede ændringer blive en samlet indgang til alle skifteretter i forbindelse med anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v.

Kravet om at anvende skifteportalen som indgang til skifteretten vil gælde, uanset hvornår i processen kravet eller tilgodehavendet anmeldes, dvs. uanset om anmeldelse sker, før eller efter boet er udleveret, og før eller efter der er indrykket proklama i Statstidende. Det samme vil gælde med hensyn til indgivelse af oplysning om, at man er i besiddelse af afdødes aktiver.

Det foreslås endvidere, at oplysning om boets kontaktperson fremover skal fremgå af skifteportalen og ikke af proklama i Statstidende. Baggrunden for dette er et ønske om at undgå, at der bliver anmeldt fordringer og andre krav direkte til kontaktpersonen uden om skifteportalen.

Skifteportalen vil kunne tilgås på to måder. Enten via en visuel brugergrænseflade, hvor kreditorer og debitorer manuelt skal indtaste bestemte oplysninger i foruddefinerede felter, eller via et API (et såkaldt "system til system"), som gør det muligt for kreditorer og debitorer at overføre data fra deres systemer direkte til skifteportalen uden behov for manuel indtastning.

Skifteretten, kontaktpersonen og bobestyreren vil kunne tilgå alle anmeldte krav og tilgodehavender m.v. i et dødsbo på skifteportalen. Kreditorer og debitorer m.v. vil alene kunne tilgå de oplysninger, de selv har givet, f.eks. det krav, de selv har anmeldt. Alle krav og tilgodehavender m.v., der anmeldes i et dødsbo, vil således være samlet ét sted, hvor de vil kunne tilgås af alle relevante interessenter i det omfang, det er relevant for den enkelte.

Skifteportalen vil yderligere forestå notificering af kreditorer, debitorer, kontaktpersoner m.v. og (efter behov) skifteretten. Ligeledes sikrer portalen, at kreditorer, debitorer m.v. modtager kvittering ved anmeldelse.

Hvis en kreditor, kontaktperson eller anden person, der i forbindelse med dødsboskiftet skal anvende skifteportalen, ikke ved skifterettens hjælp og vejledning kan bringes i stand til at anvende skifteportalen, vil den pågældende kun-

ne fritages fra pligten til at anvende portalen. Skifteretten skal foretage en vurdering af, om den pågældende vil være i stand til at anvende skifteportalen.

Den foreslåede ordning indebærer behandling af personoplysninger. Skifteportalen vil således skulle etableres og driftes m.v. i overensstemmelse med og under iagttagelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Hvis lovforslaget vedtages, vil den praktiske udrulning af skifteportalen ske i etaper, således at der i en pilotperiode, som på nuværende tidspunkt forventes at begynde (tidligst) den 1. september 2022, alene vil blive stillet krav om anvendelse af skifteportalen i dødsboskiftesager ved udvalgte byretter. Efter denne pilotperiode vil skifteportalen forventeligt i løbet af nogle måneder blive udbredt til landets øvrige byretter.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Ordningen beskrevet i afsnit 2.1, hvorefter det fastsættes i retsplejeloven, at der er 18 højesteretsdommere, har ingen negative administrative eller økonomiske konsekvenser, idet der med hjemmel i retsplejeloven og en tekstanmærkning på finansloven allerede i dag er udnævnt 18 højesteretsdommere. Forslaget indebærer alene, at Domstolsstyrelsen ikke længere ved en dommers afgang skal beslutte, om stillingen skal slås op på ny.

Ordningen beskrevet i afsnit 2.2, der udvider domstolsstyrelsens bestyrelse, vil medføre udgifter for det offentlige i form af et vederlag til den beskikkede byretspræsident. Udgifterne for det offentlige hertil anløber ca. 0,1 mio. kr. årligt, der vil afholdes inden for den eksisterende ramme på Domstolsstyrelsens post på finansloven.

Ordningen beskrevet i afsnit 2.3, som omhandler skifteportalen, forudsætter afholdelse af udgifter til etablering og drift af skifteportalen.

Skifteportalen er et delelement i indførelsen af en ny it-løsning til understøttelse af sagsbehandlingen i straffe- og skiftesager ved domstolene. Domstolsstyrelsen har i 2021 igangsat udviklingen af it-projektet til domstolens behandling af straffe- og skiftesager for i alt 604,6 mio. kr. ekskl. renter og inkl. risikopulje (2021-pl), jf. akt. 26. af 28. oktober 2021.

Samlet set vurderes forslaget at medføre en bedre og mere effektiv behandling af dødsboskiftesager ved domstolene.

Der vil være implementeringsomkostninger hos Udbetaling Danmark og ATP Livslang Pension til implementering af en ny system-til-system-løsning. Disse omkostninger skønnes, med stor usikkerhed, at beløbe sig til 1,4-2,2 mio. kr. for Udbetaling Danmark og 0,5-0,9 mio. kr. for ATP Livslang Pension. Dertil kommer de løbende driftsomkostninger til it-drift og vedligehold ift. de ordninger der har system-til-

system-løsninger, der forventes at beløbe sig til 0,2-0,3 mio. kr. årligt for Udbetaling Danmark og op til 0,1 mio. kr. årligt for ATP Livslang Pension.

Skatteministeriet har opgjort de administrative konsekvenser for skatteforvaltningen til varigt at udgøre 2,4 mio. kr. årligt.

3.1. Syv principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslaget er overvejet i forhold til de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det er i overensstemmelse med princip 2 om digital kommunikation, at der indføres en obligatorisk digital selvbetjeningsløsning, og at der tilbydes et ikke-digitalt alternativ for de borgere, som måtte have behov for dette. Lovforslaget vurderes også at være i overensstemmelse med princip 3 om mulighed for automatisk sagsbehandling, da den nye portal vil kunne lette sagsbehandlingen ved, at fordringer udfyldes og registreres efter samme digitale model.

De resterende principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at være direkte relevante for nærværende lovforslag.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vil have visse begrænsede negative administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet lovforslagets § 3, som omhandler skifteportalen, indebærer en begrænsning i virksomhedernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten.

En stor del af virksomhederne anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel betjening for de virksomheder, der allerede har digitale kompetencer. Endvidere vil den foreslåede skifteportal give virksomhederne mulighed for at anmelde deres krav i eller tilgodehavende til et dødsbo på to måder. Enten via en visuel brugergrænseflade, hvor kreditorer og debitorer manuelt skal indtaste bestemte oplysninger i foruddefinerede felter, eller via et API (et såkaldt "system til system"), som gør det muligt for kreditorer og debitorer at overføre data fra deres systemer direkte til skifteportalen uden behov for manuel indtastning. Dermed tilgodeses både de virksomheder, der anmelder mange krav eller tilgodehavender, og de virksomheder, der kun anmelder krav eller tilgodehavender i få tilfælde. Størstedelen af virksomhederne vurderes derfor at kunne anvende skifteportalen uden nævneværdige udfordringer.

Det forudsættes, at skifteretten i fornødent omfang vil bistå de virksomheder, der ikke jævnligt anvender it, der således som hidtil vil kunne få den fornødne vejledning og service fra skifteretterne. Det må dog forventes, at visse virksomheder i en overgangsperiode vil skulle bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil have begrænsede negative administrative konsekvenser for borgerne.

Ordningen beskrevet i afsnit 2.3., som omhandler skifteportalen, indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der allerede har digitale kompetencer. De borgere, der ikke jævnligt anvender it, vil få hjælp og vil således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra retterne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen nævneværdig miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Det følger af det EU-retlige effektivitetsprincip, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU-/EØS-borgere og -virksomheder ikke kan pålægges obligatorisk selvbetjening, før den teknologiske udvikling muliggør dette.

Der vil således ikke kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur som eksempelvis MitID, hvis en EU-/EØS-borger ikke kan få MitID eller anden relevant digital signatur. Der vil ligeledes ikke kunne stilles krav om anvendelse af skifteportalen, hvis en borger eller virksomhed fra et andet EU-/EØS-land i praksis ikke vil kunne anvende skifteportalen.

Lovforslaget overholder det EU-retlige effektivitetsprincip, idet den foreslåede undtagelsesordning beskrevet i afsnit 2.3.3. sikrer, at der kan ske fritagelse fra anvendelsen af portalen, hvis særlige forhold taler herfor.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den fra den 13. januar 2022 til den 24. februar 2022 og for enkelte yderligere høringsparter i perioden fra den 10. februar 2022 til den 24. februar 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Højesteret, Østre og Vestre Landsret, Grønlands Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Advokatrå-

det, Akademikerne, Amnesty International, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Association of Danish Intellectual Property Attorneys, ATP, Autobranche Danmark, BL – Danmarks Almene Boliger, Business Danmark, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, DA, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeriforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomskredit, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Sundhed og Velfærd, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Bedemænd, Danske Dødsboadvokater, Danske FAMILIEadvokater, Danske Inkassoadvokater, Danske Insolvensadvokater, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Speditører, Den Danske Akkrediteringsfond, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Det Faglige Hus, Det Kriminalpræventive Råd, Djøf, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, EjendomDanmark, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansforeningen/CFA Society Denmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorøjere, Foreningen af Familieretsadvokater, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Forsik-

ring & Pension, Forsvarerforeningen i Grønland, RIE, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Grundejernes Landsorganisation, Grønlands Politiforening, Grønlandske Advokater, HK Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark, InvesteringsForeningsRådet, ISOBRO, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Kommunale tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kooperationen – Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Kredsdommerforeningen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Rets hjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforsvareren for Grønland, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Garantifond, Mødrehjælpen, Naalakkersuisut, Politiforbundet i Danmark, PROSA, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rådet for Digital Sikkerhed, SMVdanmark, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Rets hjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut), 3F Fagligt Fælles Forbund.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget forudsætter afholdelse af udgifter til etablering og drift af skifteportalen. Der er afsat midler til forslaget, jf. pkt. 4 ovenfor.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget vurderes samlet set at medføre en bedre og mere effektiv behandling af dødsboskiftesager ved domstolene.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel betjening for de virksomheder, der allerede har digitale kompetencer.	Lovforslaget indebærer en begrænsning i virksomhedernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten. Det må forventes, at visse virksomheder i en overgangsperiode skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.
Administrative konsekvenser for borgerne	Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel betjening for borgere, der allerede har digitale kompetencer.	Lovforslaget indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til skifteretten.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen af betydning	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X
--	----	-------

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Antallet af dommerstillinger ved de enkelte retter er fastlagt i retsplejeloven. For Højesterets vedkommende fremgår det af retsplejelovens § 2, stk. 1, at Højesteret, som er øverste domstol for hele riget og har sit sæde i København, består af en præsident og 15 andre højesteretsdommere. Der har været 18-19 udnævnte højesteretsdommere uafbrudt siden 1996, idet forøgelsen i forhold til de 16 dommere, som aktuelt fremgår af retsplejeloven (1 præsident og 15 andre højesteretsdommere), er sket med hjemmel i tekstanmærkninger på de årlige finanslove.

Efter den foreslåede ændring af retsplejelovens § 2, stk. 1, 2. pkt., fastsættes det i retsplejeloven, at Højesteret består af 18 højesteretsdommere (en præsident og 17 andre højesteretsdommere).

Det foreslåede antal svarer til det faktiske antal højesteretsdommere i dag. Den foreslåede ordning indebærer, at Domstolsstyrelsen ikke længere i forbindelse med en højesteretsdommers afgang skal beslutte, om den pågældende stilling skal slås op på ny.

Forslaget berører ikke muligheden for, at Domstolsstyrelsen efter indstilling fra Højesteret kan beslutte, at der i korte perioder fungerer flere eller færre end 18 højesteretsdommere i forbindelse med besættelse af flere stillinger, der bliver ledige inden for korte tidsrum, jf. herved tekstanmærkning nr. 103 ad 11.41.02 i finansloven for 2022.

Der henvises til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse er fastsat i lov om Domstolsstyrelsen § 4. Bestyrelsen består således i dag af en højesteretsdommer, to landsdommere, to byretsdommere, en repræsentant for det øvrige akademiske personale ved domstolene, to repræsentanter for det administrative personale ved domstolene, en advokat og to medlemmer med særlig ledelsesmæssig og samfundsmæssig indsigt.

Efter den foreslåede ændring af domstolsstyrelseslovens § 4, stk. 1, udvides Domstolsstyrelsens bestyrelse med en byretspræsident.

Bestyrelsen vil herefter bestå af i alt 12 medlemmer, hvor et flertal er repræsentanter for den dømmende magt. Der

henvises derudover til pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Justitsministeren beskikker samtlige medlemmer af bestyrelsen, hvilket i relevante tilfælde sker efter indstilling fra retterne, Advokatrådet, Beskæftigelsesrådet og Rektorkollegiet.

Efter den foreslåede ændring af domstolsstyrelseslovens § 4, stk. 2, beskikkes byretspræsidenten af justitsministeren efter indstilling fra kollegiet af byretspræsidenter.

Det forudsættes, at samtlige medlemmer i bestyrelsen er udpeget i deres personlige egenskab, og at de ikke er undergivet instruktion fra de organisationer m.v., der har afgivet indstilling om udpegningen af medlemmerne. Det vil ikke være en pligt at modtage beskikkelse til bestyrelsen, og tilsvarende må et beskikket medlem af bestyrelsen kunne bede sig fritaget for hvervet f.eks. af personlige grunde.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af § 8, stk. 1, i lov om skifte af dødsboer, at enhver, som har kendskab til, at den afdødes aktiver ikke opbevares på betryggende måde, har pligt til straks at give skifteretten meddelelse derom. I praksis modtager skifteretterne ofte besked om, at f.eks. politiet eller et hospital opbevarer afdødes ejendele, f.eks. nøgler eller smykker. Denne besked videresender skifteretten til bobestyreren eller boets kontaktperson.

Det foreslås, at der i dødsboskiftelovens § 8 indsættes et nyt stk. 2.

Bestemmelsens 1. pkt. angiver, at oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolens skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at i tilfælde hvor oplysning om besiddelse af afdødes aktiver indgives til skifteretten, vil dette skulle ske digitalt via skifteportalen. Meddelelse herom kan også gives til den person, som varetager boets interesser, dvs. til bobestyreren eller boets kontaktperson, uden om skifteportalen. Oplysning om boets kontaktperson og bobestyrer vil fremover alene kunne findes på skifteportalen og ikke i Statstidende, jf. lovforslagets § 3, nr. 5. Fremover vil oplysning om besiddelse af afdødes aktiver således kunne indgives via skifteportalen, som både skifteretten og bobestyreren eller boets kontaktperson har adgang til. Det vil samtidig være muligt at oplyse i skifteportalen, hvor og hvornår de pågældende aktiver kan afhentes. Der

henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bestemmelsens 2. *pkt.* angiver, at den foreslåede § 10 a, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.

Henvisningen til den foreslåede § 10 a, stk. 5, sikrer, at personer, der oplyser om besiddelse af afdødes aktiver, kan fritages fra at skulle anvende skifteportalen, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Der henvises til de specielle bemærkninger til den foreslåede § 10 a, stk. 5, for en nærmere beskrivelse af betingelserne for fritagelse for at anvende skifteportalen.

Til nr. 2

Dødsboskifteloven indeholder kun sporadiske regler om, til hvem og i hvilken form henvendelse skal ske, hvis man ønsker at anmelde en fordring eller et andet krav mod et dødsbo (en afdød) eller har brug for at oplyse om et tilgodehavende, som tilfalder boet (den afdøde). I praksis anmeldes krav og tilgodehavender via e-mail eller fysisk post til enten skifteretten eller til den person, der varetager boets interesser, dvs. bobestyreren eller boets kontaktperson.

Det foreslås, at der i dødsboskifteloven indsættes et nyt kapitel 7 a om anmeldelse af krav om tilgodehavender.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, *stk. 1*, anmeldes fordringer og andre krav mod boet til skifteretten på domstolenes skifteportal.

Ved portal forstås en digital indgang på internettet, som kan tilgås af brugerne og retterne.

Kreditorer, der anmelder fordringer og andre krav i et dødsbo, vil med den foreslåede bestemmelse skulle anvende den digitale skifteportal. Der vil således fremover ikke kunne ske anmeldelse af krav ved at sende et brev eller en e-mail til skifteretten eller til den person, der varetager boets interesser, eller ved at aflevere dette på skifterettens eller kontaktpersonens eller bobestyrerens adresse.

Kreditorer vil kunne tilgå skifteportalen på to måder. Enten via en visuel brugergrænseflade, hvor kreditorer manuelt skal indtaste bestemte oplysninger i foruddefinerede felter, eller via et API (et såkaldt "system til system"), som gør det muligt for kreditorer og debitorer at overføre data fra deres systemer direkte til skifteportalen uden behov for manuel indtastning. Skifterettens personale vil kunne tilgå skifteportalen ved anvendelse af deres login.

Fremsendelse af en fordring eller andet krav på papir eller e-mail til skifteretten eller boet vil derfor heller ikke afbryde proklamafristen.

Det vil være en forudsætning for anmeldelsen, at kreditor i forbindelse med anmeldelsen udfylder en række af de oplysninger, som fremgår af dødsboskiftelovens § 82, direkte på skifteportalen. Det vil ikke være et krav, at dokumentation for kravet indlæses på skifteportalen, men det vil være muligt at vedhæfte dokumentation til en anmeldelse i skifteportalen. Dokumentation for kravet vil derfor sammen med anmeldelsen eller efter anmodning kunne uploades på skifteportalen eller sendes til boets kontaktperson eller bobestyrer uden om skifteportalen.

Skifteretten videresender ikke anmeldelse af fordringer og andre krav, som retten modtager uden om skifteportalen, til den person, der varetager boets interesser. Hvis skifteretten modtager anmeldelse af en fordring eller et andet krav uden om skifteportalen, vil skifteretten skulle vejlede den pågældende om at anvende skifteportalen og om muligheden for at søge om at blive fritaget fra at anvende skifteportalen.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, *stk. 2*, anmeldes tilgodehavender, der tilfalder boet, til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser.

Debitorer (skyldnere) skal som kreditorer, jf. ovenfor, anvende skifteportalen, hvis de ønsker at oplyse skifteretten om et tilgodehavende, der tilfalder boet. Debitorer vil dog fortsat kunne anmelde tilgodehavender til den person, der varetager boets interesser, uden om skifteportalen, men oplysning om boets kontaktperson og bobestyrer vil fremover alene kunne findes på skifteportalen og ikke i Statstidende, jf. lovforslagets § 3, nr. 5.

Debitorer vil kunne tilgå skifteportalen på to måder. Enten via en visuel brugergrænseflade, hvor debitorer manuelt skal indtaste bestemte oplysninger i foruddefinerede felter, eller via et API (et såkaldt "system til system"), som gør det muligt for kreditorer og debitorer at overføre data fra deres systemer direkte til skifteportalen uden behov for manuel indtastning. Skifterettens personale vil kunne tilgå skifteportalen ved anvendelse af deres login.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, *stk. 3*, anses en anmeldelse på domstolenes skifteportal for at være kommet frem, når den er tilgængelig for retten.

På dette tidspunkt vil skifteretten og anmelder kunne se det anmeldte krav eller tilgodehavende i portalen. Boets kontaktperson eller bobestyreren vil ligeledes kunne se det anmeldte krav eller tilgodehavende, når boet er udleveret af skifteretten. Det er således uden betydning, hvornår skifteretten eller boets kontaktperson eller bobestyreren faktisk gør sig bekendt med anmeldelsen. En anmeldelse, der er modtaget på skifteportalen på en given dato, anses derfor for at være kommet frem denne dato, uanset om den først er blevet tilgængelig for retten efter kontortids ophør den pågældende dag.

En kreditor eller debitor vil alene kunne se krav eller tilgodehavender, som vedkommende selv har anmeldt. Skifteportalen vil automatisk udsende en kvittering til de relevante parter, når et krav eller tilgodehavende er anmeldt.

Anmeldelsestidspunktet vil normalt blive registreret automatisk på skifteportalen. Kan anmeldelsestidspunktet ikke fastlægges som følge af problemer med rettens it-system eller andre lignende problemer, må anmeldelsen anses for at være sket på det tidspunkt, hvor anmeldelsen blev afsendt, hvis der kan skaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, *stk. 4*, gør den person, der varetager boets interesser, sig bekendt med anmeldte fordringer og andre krav, tilgodehavender, der tilfalder boet, og oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver

på domstolens skifteportal, i det omfang anmeldelse eller oplysning er givet på portalen.

Bestemmelsen gør det obligatorisk for den, der varetager boets interesser, dvs. bobestyreren eller boets kontaktperson, at anvende portalen til at gøre sig bekendt med krav og tilgodehavender m.v., der er anmeldt på portalen. Bobestyreren eller boets kontaktperson vil således ikke ved at kontakte skifteretten telefonisk eller pr. brev kunne gøre sig bekendt med krav og tilgodehavender m.v. anmeldt på portalen, bortset fra hvor personen fritages fra at anvende portalen, jf. nedenfor.

Anmeldte fordringer og andre krav vil altid fremgå af portalen, mens tilgodehavender, der tilfalder boet, og oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver, kan være anmeldt eller givet til den person, der varetager boet interesser, uden om skifteportalens. Det er således kun anmeldelser og oplysninger givet på skifteportalens, bobestyreren eller boets kontaktperson kan gøre sig bekendt med på skifteportalens.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 a, *stk.* 5, beslutter skifteretten at fritage den pågældende for at anvende portalen, såfremt den vurderer, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolens skifteportal.

Hvis en kreditor, kontaktperson m.v. mener sig ude af stand til at foretage anmeldelse digitalt, må skifteretten afklare og vurdere, om der foreligger sådanne særlige forhold, at den pågældende må forventes ikke at kunne anvende skifteportalens.

Det forventes, at alle professionelle repræsentanter, såsom advokater, inkassoselskaber m.v., vil være i stand til at anvende skifteportalens. Det forventes ligeledes, at virksomheder, vil være i stand til at anvende skifteportalens eller lade sig repræsentere af en, som kan anvende portalens. Professionelle parter og aktører forventes derfor ikke at kunne opfylde betingelserne for at blive fritaget fra kravet om digitalisering, medmindre de er hjemmehørende i udlandet, eller andre ganske særlige forhold gør sig gældende.

En kreditor eller debitor, som har en partsrepræsentant, der er i stand til at foretage digital anmeldelse, vil ikke kunne fritages fra kravet om brug af skifteportalens.

Hvis en kreditor, kontaktperson eller anden person, der i forbindelse med dødsboskiftet skal anvende skifteportalens, ikke ved skifterettens hjælp og vejledning kan bringes i stand til at anvende skifteportalens, vil den pågældende skulle fritages fra pligten til at anvende portalens. Skifteretten skal foretage en vurdering af, om den pågældende vil være i stand til at anvende skifteportalens. Denne vurdering vil som regel skulle ske ud fra dennes egen beskrivelse af sit funktionsniveau. Der vil være situationer, hvor beslutningen om fritagelse fra at anvende skifteportalens på baggrund af vurderingen af vedkommende kan træffes uden at høre den eller uden at modtage anmodning fra pågældende om fritagelse, navnlig hvor vedkommende tidligere har været fritaget.

Muligheden for at blive fritaget fra at anvende skifteportalens skal imødekomme borgere med særlige behov. Fritagel-

se fra at anvende skifteportalens skal ske, hvis en kreditor, kontaktperson m.v. ikke kan forventes at være i stand til at anmelde sit krav eller tilgodehavende m.v. på skifteportalens. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, herunder såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse eller demens. Særlige behov kan også foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder m.v.

Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor den pågældende er afskåret fra adgang til en computer, eksempelvis på grund af fængsling eller institutionsanbringelse. Det vil derimod ikke være tilstrækkeligt, at vedkommende ikke har adgang til en computer på sin bopæl eller internetadgang. I sådanne tilfælde vil den pågældende normalt kunne få adgang til en computer i retten.

Er en borger i forvejen undtaget fra kravet om digital post fra det offentlige, vil dette være en omstændighed, som kan være med til at sandsynliggøre, at borgeren ikke kan anvende skifteportalens. Det vil imidlertid fortsat være en konkret vurdering, om borgeren kan anmelde krav m.v. på skifteportalens, og betingelserne for fritagelse fra digital post er ikke sammenfaldende med vurderingen af, om borgeren kan anmelde sit krav m.v. digitalt.

Skifteportalens forudsætter anvendelse af personnummer og MitID eller tilsvarende løsning. Forudsætningerne for at få udstedt MitID er, at borgeren er fyldt 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende. Hvis en borger ikke har mulighed for at få MitID, og den pågældende ikke kan eller bør lade sig repræsentere af en anden, bør borgeren fritages fra at anvende skifteportalens. Der kan eksempelvis være tale om en EU-/EØS-borger, som ikke kan få MitID eller anden relevant digital signatur. Der vil ikke kunne stilles krav om anvendelse af skifteportalens, hvis en borger eller virksomhed fra et andet EU-/EØS-land i praksis ikke vil kunne anvende skifteportalens. Hvis borgeren derimod opfylder betingelserne for at få MitID, men aldrig har fået det, kan dette ikke i sig selv begrunde fritagelse. Retten skal i så fald vejlede borgeren om at anskaffe sig MitID.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, hvilken hjælp den enkelte vurderes at have brug for, og om denne ved vejledning vil kunne bringes i stand til at anvende skifteportalens.

Såfremt skifteretten træffer afgørelse om at fritage en person fra at anvende skifteportalens, vil skifteretten foretage registreringen på portalens på baggrund af den skriftlige anmeldelse.

I den foreslåede bestemmelse i § 10 a, *stk.* 6, bemyndiges Domstolsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af skifteportalens og om indførelse af data på skifteportalens.

Der vil med hjemmel i bestemmelsen bl.a. kunne fastsættes regler om, hvilke oplysninger kreditorer og debitorer skal udfylde i forbindelse med indgivelse af en anmeldelse af et krav eller et tilgodehavende på skifteportalens samt

regler om, på hvilken måde de pågældende oplysninger nærmere skal gives.

En række af de oplysninger, som kreditorer og debitorer skal udfylde, skal indføres i bestemte felter og på en bestemt måde. Det er ikke hensigtsmæssigt i loven at detailregulere, hvordan data skal indføres på skifteportalen.

Domstolsstyrelsen bemyndiges derfor til nærmere at regulere bl.a., hvordan oplysningerne skal udfyldes på skifteportalen, og til at stille tekniske krav til de data, som skal indleveres på skifteportalen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af den gældende bestemmelse i dødsboskiftelovens § 51, 2. pkt., at anmeldelse af fordringer og andre krav mod boet skal ske til bobestyreren.

Det foreslås, at bestemmelsen ophæves.

Forslaget er en konsekvens af, at det foreslås, at fordringer og andre krav fremover skal anmeldes på domstolens skifteportal, uanset om anmeldelse sker før eller efter boet er udleveret til f.eks. bobestyrerbehandling. Der vil således fremover ikke kunne ske anmeldelse af krav ved at sende et brev eller en e-mail til skifteretten, kontaktpersonen eller til bobestyreren, eller ved at aflevere dette på skifterettens, kontaktpersonens eller bobestyrerens adresse.

Der henvises til den foreslåede § 10 a, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 2, samt i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Dødsboskiftelovens § 81 regulerer udstedelse af proklama, idet det videre følger af stk. 3, at udstedelse af proklama bekendtgøres i Statstidende, samt hvilke oplysninger, bekendtgørelsen skal indeholde. Ifølge bestemmelsens nr. 2 skal bekendtgørelsen indeholde en opfordring til enhver, der har en fordring eller andet krav mod afdøde, til at anmelde kravet inden 8 uger efter bekendtgørelsen.

Det foreslås at tilføje en henvisning til § 10 a, stk. 1.

Fremover vil det således skulle fremgå af proklama, at fordringer og andre krav mod afdøde skal anmeldes til skifteretten på domstolens skifteportal. Formålet med ændringen er at gøre kreditorer opmærksomme på, at krav altid skal anmeldes via skifteportalen, uanset om dette sker før eller efter indrykning af proklama i Statstidende. Den foreslåede tilføjelse ændrer således ikke på, at der ved proklama indrykkes en bekendtgørelse i Statstidende.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det fremgår af den gældende bestemmelse i dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 3, at bekendtgørelse i Statstidende skal indeholde oplysning om en person, til hvem anmeldelse skal ske.

Det foreslås at ophæve dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 3.

Såfremt lovforslaget vedtages, vil der ikke længere kunne ske anmeldelse af fordringer og andre krav direkte til bobestyreren eller boets kontaktperson, men alene på domstolens skifteportal.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det foreslås, at henvisningen i dødsboskiftelovens § 82, stk. 1, 2. pkt., ændres fra at henvise til § 81, stk. 3, nr. 4, til at henvise til § 81, stk. 3, nr. 3. Ændringen er en konsekvens af lovforslagets § 3, nr. 5, hvorefter dødsboskiftelovens § 81, stk. 3, nr. 3, ophæves, hvorved bestemmelsen i stk. 3, nr. 4, bliver stk. 3, nr. 3.

Til nr. 7

Dødsboskiftelovens § 82, stk. 4, bestemmer, at hvis en anmeldelse af en fordring eller et andet krav indsendes i to eksemplarer, skal det ene tilbagesendes med påtegning om modtagelsen.

Det foreslås, at ophæve dødsboskiftelovens § 82, stk. 4.

Ophævelsen er en konsekvens af, at der med lovforslaget lægges op til, at fordringer og andre krav skal anmeldes på skifteportalen, som automatisk sender en kvittering for anmeldelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 og 9

Dødsboskiftelovens § 105 regulerer muligheden for anke og kære for så vidt angår skifterettens afgørelser. Efter lovens § 105, stk. 1, finder reglerne i retsplejeloven om anke og kære tilsvarende anvendelse på skifterettens afgørelser. Adgangen til anke og kære begrænses dog i stk. 2 samt den foreslåede stk. 3, jf. lovforslagets § 3, nr. 10, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at der i § 105, *stk. 1*, indsættes en henvisning til stk. 2 og 3. Samtidig foreslås det at lade ordet ”dog” udgå af stk. 2.

De foreslåede ændringer er en konsekvens af de to nye stykker, som ved lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 10, foreslås indsat i dødsboskiftelovens § 105. Ændringerne har samtidig til formål at lette læsningen af dødsboskiftelovens § 105.

Til nr. 10

Efter dødsboskiftelovens § 105, stk. 1, finder reglerne i retsplejeloven om anke og kære tilsvarende anvendelse på skifterettens afgørelser.

Det foreslås at indsætte to nye stykker.

Efter den foreslåede bestemmelse i dødsboskiftelovens § 105, *stk. 3*, kan afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslut-

ningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret.

Ændringen knytter sig til den foreslåede regel i dødsboskiftelovens § 10 a, stk. 5, hvorefter skifteretten kan beslutte at fritage personer fra at anvende skifteportalen. Den foreslåede bestemmelse svarer til den karebegrænsning, som blev indført ved lov nr. 1867 af 29. december 2015 om digitalisering af retsprocessen i borgerlige sager, oprettelse af en domsdatabase m.v.

Efter den foreslåede bestemmelse i dødsboskiftelovens § 105, *stk. 4*, skal ansøgning om kæretilladelse indgives til Procesbevillingsnævnet, inden 2 uger efter at beslutningen er truffet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at lovens §§ 1 og 2 skal træde i kraft den 1. juni 2022.

Fra den 1. juni 2022 vil det således være fastsat i retsplejelovens § 2, stk. 1, 2. pkt., at Højesteret består af en præsident og 17 andre højesteretsdommere. Fra samme dato vil Domstolsstyrelsens bestyrelse bestå af en højesteretsdommer, to landsdommere, en byretspræsident, to byretsdommere, en repræsentant for det øvrige akademiske personale ved domstolene, to repræsentanter for det administrative personale ved domstolene, en advokat og to medlemmer med særlig ledelsesmæssig og samfundsmæssig indsigt.

Det foreslås i *stk. 2*, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af lovens § 3.

Med den foreslåede model for ikrafttrædelsen af § 3 sikres det, at reglerne om skifteportalen først træder i kraft på det tidspunkt, hvor portalen er klar til pilotudrulning i udvalgte retskredse, jf. nedenfor vedr. lovforslagets § 1, stk. 4.

Lovens § 3 om skifteportalen vil efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* finde anvendelse for sager, hvor dødsfaldet er sket efter lovens ikrafttræden. For sager, hvor dødsfaldet er sket før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

I den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* bemyndiges Domstolsstyrelsen til ved bekendtgørelse at bestemme, at skifteportalen ikke skal finde anvendelse ved behandlingen af dødsboskiftesager i bestemte retskredse i en nærmere fastsat periode efter lovens ikrafttræden. I disse tilfælde skal

krav og tilgodehavender m.v. anmeldes efter de hidtil gældende regler.

Hvis lovforslaget vedtages, vil den praktiske udrulning af skifteportalen ske i etaper, således at der i en pilotperiode, som på nuværende tidspunkt forventes at begynde (tidligst) den 1. september 2022, alene vil blive stillet krav om anvendelse af skifteportalen i dødsboskiftesager ved udvalgte byretter. Efter denne pilotperiode vil skifteportalen forventeligt i løbet af nogle måneder blive udbredt til landets øvrige byretter. Det vil således kun være muligt at anmelde krav og tilgodehavender på skifteportalen i dødsboskiftesager, der behandles af byretter, der har taget skifteportalen i brug.

Det kan ikke udelukkes, at der i forløbet fra pilotperiodens begyndelse til den fulde udbredelse af skifteportalen i hele landet kan opstå tekniske udfordringer, som skal løses. Det kan derfor blive nødvendigt løbende at tage højde herfor i forhold til udbredelsen af skifteportalen for at sikre, at brugerne af retterne oplever færrest mulige gener i overgangsperioden. Bemyndigelsen omfatter derfor også, at Domstolsstyrelsen i forbindelse med den etapevise udrulning af skifteportalen vil kunne fastsætte regler om, at § 3 i en nærmere fastsat periode ikke finder anvendelse ved behandlingen af dødsboskiftesager i bestemte retskredse, hvor skifteportalen ellers var taget i brug, hvis dette undtagelsesvis af tekniske grunde måtte vise sig at være påkrævet af hensyn til den forsvarlige behandling af sager om dødsboskifte.

Der vil i overgangsperioden være behov for, at byretterne og skifteretterne informerer om, hvordan krav og tilgodehavender m.v. skal anmeldes.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Færøerne og Grønland har egne retsplejelove, hvorfor det ikke vil være relevant at sætte lovens § 1 i kraft for hverken Færøerne eller Grønland.

Lov om Domstolsstyrelsen er ved kongelig anordning blevet sat i kraft for både Færøerne og Grønland. Lov om skifte af dødsboer indeholder hjemmel til ved kongelig anordning at kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Det foreslås derfor i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, og at lovens §§ 2 og 3 (ændring af domstolsstyrelsesloven og dødsboskifteloven) i medfør af det foreslåede *stk. 2* ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som helholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2. Højesteret er øverste domstol for hele riget. Den har sit sæde i København og består af en præsident og 15 andre højesteretsdommere.

Stk. 2-3. ---

§ 4. Bestyrelsen består af en højesteretsdommer, to landsdommere, to byretsdommere, en repræsentant for det øvrige akademiske personale ved domstolene, to repræsentanter for det administrative personale ved domstolene, en advokat og to medlemmer med særlig ledelsesmæssig og samfundsmæssig indsigt.

Stk. 2. Justitsministeren beskikker samtlige medlemmer af bestyrelsen. Højesteretsdommeren beskikkes efter indstilling fra Højesteret. De to landsdommere beskikkes efter indstilling fra henholdsvis Østre Landsret og Vestre Landsret. Advokaten beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet. De to medlemmer med særlig ledelsesmæssig og samfundsmæssig indsigt beskikkes efter indstilling fra henholdsvis Beskæftigelsesrådet og Rektorkollegiet.

Stk. 3-10. ---

§ 8. Indtil beslutning om boets behandlingsmåde er truffet, påhviler det enhver, der er i besiddelse af den afdødes aktiver, at opbevare disse på betryggende måde. Kan opbevaringen ikke ske uden væsentlige ulemper eller omkostninger, fritager skifteretten den pågældende for pligten.

Stk. 2. Enhver, som har kendskab til, at den afdødes aktiver ikke opbevares på betryggende måde, har pligt til straks at give skifteretten meddelelse derom.

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som senest ændret ved § 6 i lov nr. 227 af 15. februar 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 2, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »15« til: »17«.

§ 2

I lov om Domstolsstyrelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 390 af 25. april 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, *stk. 1*, indsættes efter »to landsdommere,«: »en byretspræsident,«.

2. I § 4, *stk. 2*, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum: »Byretspræsidenten beskikkes efter indstilling fra kollegiet af byretspræsidenter.«

§ 3

I lov om skifte af dødsboer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 8 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser. § 10 a, *stk. 5*, finder tilsvarende anvendelse.«

Stk. 3. Hvor forholdene gør det nødvendigt, kan skifteretten beslutte, at et bos aktiver helt eller delvis skal registreres eller tages i forvaring. Befinder aktiverne sig i en anden retskreds, kan skifteretten enten selv foretage sådanne forretninger eller begære bistand dertil af vedkommende skifteret. Skifteretten kan udpege en midlertidig bobestyrer til at foretage de nødvendige skridt, jf. § 12.

§ 51. Bestemmelserne i §§ 9 og 10 om søgsmål og retsfulgning finder tilsvarende anvendelse på boer, der behandles ved bobestyrer. Anmeldelse af fordringer og andre krav mod boet skal dog ske til bobestyreren.

§ 81. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved proklama indrykkes en bekendtgørelse i Statstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om

1) ---

2) opfordring til enhver, der har en fordring eller andet krav mod afdøde, til at anmelde kravet inden 8 uger efter bekendtgørelsen,

3) en person, til hvem anmeldelse skal ske, og

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

2. Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 7 a

Anmeldelse af krav og tilgodehavender

§ 10 a. Fordringer og andre krav mod boet anmeldes til skifteretten. Anmeldelse skal ske på domstolens skifteportal, jf. dog stk. 5.

Stk. 2. Tilgodehavender, der tilfalder boet, anmeldes til skifteretten eller til den person, som varetager boets interesser. Anmeldelse til skifteretten skal ske på domstolens skifteportal, jf. dog stk. 5.

Stk. 3. En anmeldelse på domstolens skifteportal anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for retten.

Stk. 4. Den person, der varetager boets interesser, gør sig bekendt med anmeldte fordringer og andre krav, jf. stk. 1, tilgodehavender, der tilfalder boet, jf. stk. 2, og oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver, jf. § 8, stk. 2, på domstolens skifteportal, i det omfang anmeldelse eller oplysning er givet på portalen, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Vurderer skifteretten, at der foreligger særlige forhold, som gør, at en kreditor, kontaktperson m.v. ikke må forventes at kunne anvende domstolens skifteportal, beslutter skifteretten, at den pågældende fritages for at anvende portalen.

Stk. 6. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af domstolens skifteportal og om indførelse af data på portalen.«

3. § 51, 2. pkt., ophæves.

4. I § 81, stk. 3, nr. 2, ændres »bekendtgørelsen,« til: »bekendtgørelsen, jf. § 10 a, stk. 1, og«.

5. § 81, stk. 3, nr. 3, ophæves.

4) eventuel afgørelse efter § 69, stk. 1, om insolvensbehandling.

§ 82. Anmeldelser skal være skriftlige og angive kreditors krav samt eventuelle krav på renter og omkostninger. Indeholder et proklama meddelelse om insolvensbehandling, jf. § 81, stk. 3, nr. 4, angives tillige eventuelt krav på fortrinsstilling.

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Indsendes en anmeldelse i to eksemplarer, tilbage-sendes det ene med påtegning om modtagelsen.

Stk. 5. Anmeldelse har samme retsvirkninger som sagsanlæg med hensyn til renter og lignende.

§ 105. Reglerne i retsplejeloven om anke og kære finder tilsvarende anvendelse på skifterettens afgørelser.

Stk. 2. Skifterettens afgørelser efter § 2, stk. 5, § 7, stk. 3, § 12, stk. 1, § 55, stk. 1, 2. pkt., og § 81, stk. 6, kan dog ikke indbringes for højere ret. Tilsvarende gælder for afgørelser i medfør af § 80, stk. 1, efter udløbet af fristen i § 80, stk. 3.

Nr. 4 bliver herefter nr. 3.

6. I § 82, stk. 1, 2. pkt., ændres »§ 81, stk. 3, nr. 4,« til: »§ 81, stk. 3, nr. 3,«.

7. § 82, stk. 4, ophæves.

Stk. 5 bliver herefter stk. 4.

8. I § 105, stk. 1, indsættes efter »afgørelser«: », jf. dog stk. 2 og 3«.

9. I § 105, stk. 2, udgår »dog«.

10. I § 105 indsættes som *stk. 3* og *4*:

»*Stk. 3.* Afslag på anmodning om fritagelse for anvendelse af domstolens skifteportal, jf. § 10 a, stk. 5, kan ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse indbringes for højere ret. Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse til kære, hvis beslutningen angår spørgsmål af væsentlig betydning for sagens forløb eller af afgørende betydning for den, der ansøger om kæretilladelse, og der i øvrigt er anledning til at lade afgørelsen prøve af en højere ret.

Stk. 4. Ansøgning om kæretilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet, inden 2 uger efter at beslutningen er truffet.«

§ 4

Stk. 1. Denne lovs §§ 1 og 2 træder i kraft den 1. juni 2022.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 3.

Stk. 3. § 3 finder anvendelse for sager, hvor dødsfaldet er sket efter bestemmelsens ikrafttræden, jf. dog stk. 4. For sager, hvor dødsfaldet er sket før bestemmelsens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at § 3 ikke finder anvendelse ved behandlingen af dødsboskiftesager i bestemte retskredse i en nærmere fastsat periode efter bestemmelsens ikrafttræden. For disse sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. §§ 2 og 3 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.